

Valmistelija vt talousjohtaja Tiina Högnabba

Perustelu

Aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa huomioidaan hyvinvointialueen talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuusto hyväksyy taloussuunnitelman kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräjassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalousosion lisäksi investointiosa, josta on ilmentävä hyvinvointialueen investointien lisäksi hyvinvointialueen toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät investoinnit. Investointiosa perustuu hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan, joka on toimitettu ministeriöille (STM, SM, VM) hyväksyttäväksi.

Valtion rahoitus

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen talousarvion valmisteluraamin lähtökohtana on hyvinvointialueelle tuleva valtion rahoitus sekä muut hyvinvointialueen toimintatuotot. Hyvinvointialueille myönnettävä valtion rahoitus lasketaan hyvinvointialueen asukasmäärän, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, saamenkielisyyden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien ja pelastustoimen riskitekijöiden perusteella. Hyvinvointialueille vuonna 2023 tuleva rahoitus on yhteensä 22,5 miljardia euroa.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen laskennallisen rahoituksen (VM laskelma 19.9.2022) mukainen sosiaali- ja terveystalouden rahoitus on 305,4 miljoonaa euroa ja pelastustoimen laskennallinen rahoitus on 6,5 miljoonaa euroa. Lisäksi hyvinvointialueelle kohdennetaan siirtymätasaus -20,7 miljoonalla eurolla. Siirtymätasaus perustuu kunnilta siirtyvien kustannusten ja laskennallisen rahoituksen erotukseen. Vuoden 2023 valtion rahoitus Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle on yhteensä 291,2 miljoonaa euroa.

Talousarvion valmistelun tilanne ja käsittelyaikataulu

Hyvinvointialueen talousarviota on valmisteltu toimialueilla kesän ja alkusyksyn aikana. Koska kyseessä on hyvinvointialueen ensimmäinen toimintavuosi, ei suoraan vertailukelpoista vertailutietoa ole saatavilla. Valmistelun pohjana onkin hyödynnetty nykyisen sote-kuntayhtymän toiminnan lukuja, joita on konvertoitu vastaamaan hyvinvointialueen organisaatiota. Talousarvio on valmisteltu tulevan organisaation toiminnallisten lähtökohtien ja lakisääteisten tehtävien toteuttamisen varmentamiseksi. Toiminnalliset painopisteet pohjautuvat hyvinvointialueen strategiaan.

Hyvinvointialueen rahoituksen laskentamallin nk. HV-indeksi vuodelle 2023 on 3,52. Kustannustason nousu talousarviossa ei kuitenkaan noudata tätä, osin ostopalveluissa ja muissa ostoissa korotuspaine on jopa yli 10% kasvussa. Muun kustannustason tavoin myös hyvinvointialueen palkkakustannukset nousevat. Valmistelun aikana on kuitenkin selkiytynyt esimerkiksi vanhuspalvelulain mukaisen hoitajamitoituksen siirtymäaikataulu sekä Sote-sopimuksen palkkaneuvottelu.

Valmistelun tavoitteena hyvinvointialueella on ollut vähintään nollatuloksen mukainen talousarvio. Valmisteluvaiheessa toimialueille ei ole kohdennetty valtion rahoitusta eikä sisäisiä eriä. Talousarvio on laadittu hyvinvointialueelle hyväksytyn organisaation mukaisella vastuualueetasolla.

Ulkoiset kulut toimialueilla (valmistelutilanne 4.10.22)

Terveystalouden- ja sairaanhoidonpalvelut	128,5 M€
Hoito ja hoiva	84,4 M€
Perheiden palvelut	99,4 M€
Pelastustoimi	8,7 M€
Konsern palvelut	56,7 M€
Hallinto	3,6 M€

Lisäksi poistoja ja korkokuluja 8,6 M€.

Toimintatuottoja vastuualueille on arvioitu yhteensä 78,7 M€. Näistä asiakas- ja potilasmaksutuottoja on 20,1 M€. Talousarvio sisältää muille hyvinvointialueille suuntautuvaa myyntituotto-odotusta lähes 40

M€. Tämän hetken valmistelutilanteessa tuottojen ja kulujen erotus on 22,3 M€ alijäämäinen.

Talousarviovalmistelun aikana on tullut selväksi, että valtion rahoitus yhdessä kasvavien kustannusten kanssa ei riitä hyvinvointialueen aloitusvuoden tasapainoiseen budjettiin. Ilman tasapainottamisen toimia myös taloussuunnitelmavuodet uhkaavat jäädä alijäämäisiksi. Vuoden 2023 mahdollinen alijäämä tulee kattaa viimeistään vuonna 2025, jotta hyvinvointialue välttyy arviointimenettelyltä. Vuoden 2023 talousarvion vuosikate vaikuttaa myös hyvinvointialueelle tulevaan lainanottovaltuuteen vuodelle 2024. Alijäämäinen vuosikate TA2023 tarkoittaa, että vuoden 2024 aikana aloitettavia investointeja ei voida rahoittaa pitkäaikaisella lainalla. Tarve tulorahoituksen kasvattamiseen ja/tai kulukasvun leikkaamiseen on ilmeinen hyvinvointialueen toiminnan ja investointien jatkuvuuden varmentamiseksi. Tilanne edellyttää kustannuskehityksen merkittävää hillintää sekä tähän liittyviä toimenpiteitä.

Talousarviovalmistelu jatkuu edelleen lokakuun aikana. Aluehallituksen ja aluevaltuuston käsittelyyn toiminta- ja taloussuunnitelma on tarkoitus tuoda marraskuussa.

Vt talousjohtaja, talouspäälikkö Tiina Högnabba esittelee asiaa kokouksessa.

Päätösesitys Aluehallitus merkitsee tiedoksi talousarviovalmistelun tilanteen sekä käy sen pohjalta jatkovalmistelua ohjaavan keskustelun.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Aluehallitus kävi jatkovalmistelua ohjaavaa keskustelua. Aluehallituksen näkemyksen mukaan tulevassa tiukassa budjetissa pyritään turvaamaan peruspalveluiden saatavuus sekä panostetaan niiden kehittämiseen. Budjetin jatkovalmistelussa tavoitteena on, että alijäämä on enintään 7 - 10 M euroa.

Merk. vt talousjohtaja, talouspäälikkö Tiina Högnabba esitteli asiaa kokouksessa.

KPHVAHAL 31.10.2022 § 152

Valmistelija vt. talousjohtaja Tiina Högnabba

Toiminta- ja taloussuunnitelman jatkovalmistelu on edennyt aluehallituksen ohjauksen perusteella siten, että hyvinvointialueen toimialueet ovat edelleen valmistelleet talousarvioita vuoden 2023 osalta.

Ulkoiset kulut talousarviossa (tilanne 24.10.2022)

Terveysten- ja sairaanhoidonpalvelut 125,1 M€

Hoito ja hoiva	81,4 M€
Perheiden palvelut	96,9 M€
Pelastustoimi	8,5 M€
Konsernipalvelut	55,2 M€
Hallinto	3,7 M€

Valmistelussa on arvioitu edelleen suoritehinnaston osalta tuottoja, hinnastojen suunnitellut korotukset talousarviovuodelle ovat 10%-15%. Ulkoisia tuottoja talousarvio sisältää 80,4 miljoonalla eurolla. Poistoja ja korkokuluja 8,6 miljoonaa euroa. Valmistelutilanteessa ulkoisten tuottojen ja kulujen erotus on 8,15 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Lakiin hyvinvointialueiden rahoituksesta esitetään vielä muutosta § 35 a momentin osalta. Muutos tarkoittaisi valtionosuuden kertaerän 2024 maksamista siten, että voitaisiin kirjata vuoden 2023 tuloksi. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen talousarviossa tämä tarkoittaisi arviolta noin 2,7 miljoonan euron lisäystä valtionosuuteen vuodelle 2023. Valmistelutilanteessa 24.10.22 tämä kertaerä on vielä kirjattuna taloussuunnitelmavuodelle 2024.

Oheismateriaali Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2025 luonnos.

Vt talousjohtaja, talouspäällikkö Tiina Högnabba esittelee asiaa kokouksessa.

Päätösesitys Aluehallitus merkitsee tiedoksi talousarviovalmistelun tilanteen sekä käy sen pohjalta jatkovalmistelua ohjaavan keskustelun.

Päätös Merkittiin tiedoksi ja käytiin jatkovalmistelua ohjaavaa keskustelua.

KPHVAHAL 07.11.2022 § 171

Valmistelija vt. talousjohtaja Tiina Högnabba

Talousarviovalmistelu on edennyt pienillä muutoksilla sekä sisäisten erien käsittelyllä. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023–2025 on laadittu siten, että se sisältää aluevaltuustotasolla sitovan osan sekä perusteluja ja lisätietoja sisältävän informatiivisen osan

Budjettiesitys euroina tiivistetysti:

Yleiskatteinen valtionrahoitus 291.253.430 €
 Käyttötaloustulot: 79.631.942 €
 Käyttötalousmenot: 370.613.043 €

Tulos: - 8.341.901 €
 Nettoinvestoinnit: 16.131.047 €
 Pitkäaikaislainan nostovaltuus: 16.131.047 €

Oheismateriaali Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023–2025

Päätösesitys

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se

1. Hyväksyy toiminta- ja taloussuunnitelman 2023–2025 sitovuustasoksi:

- strategiset tavoitteet ja niihin liittyvät suoritemäärätavoitteet hyvinvointialuetta koskevalla tasolla
- toiminnalliset painopistealueet 2023 toimialueatasolla
- tuloslaskelma (tilikauden tulos, yleiskatteisen valtionrahoituksen määrä)
- investoinnit (kokonaismäärä, netto)
- rahoituslaskelma (talousarviolainan määrä)

2. Hyväksyy talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2023–2025 oheismateriaalin / liitteen mukaisena

- Strategiset tavoitteet ja niihin liittyvät suoritemäärätavoitteet hyvinvointialuetta koskevalla tasolla
- Toiminnalliset painopistealueet 2023 toimialueatasolla
- Tuloslaskelma
 - Yleiskatteinen valtionrahoitus 291.253.430 €
 - Tilikauden tulos -8.341.901 €
- Investoinnit netto 16.131.047 €
- Rahoituslaskelma
 - Pitkäaikaisten lainojen lisäys 16.131.047 €

3. Aluehallitus valtuuttaa talousjohtajan tekemään toiminta- ja taloussuunnitelma -dokumenttiin teknisiä korjauksia ja täydennyksiä aluevaltuuston käsittelyyn saakka.

Päätös

Päätettiin yksimielisesti muuttaa sivulla 6 (otsikko: Katsaus suunnitelmakauteen) olevaa muotoilua. Alkuperäinen muotoilu; "3. Neliportainen toimipisteverkko: A. päivystävä keskussairaala; B. kolme laajan palvelun sote-keskusta Kokkolassa, Tunkkarilla ja Kannuksessa; C. sote-asemat sekä; D. etä- ja liikkuviin palveluihin tukeutuvat sote-pisteet, jotka rakentuvat monitoimijatiloihin ja yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa."

Muutettu muotoilu:

"3. Neliportainen toimipisteverkko: A. päivystävä keskussairaala; B. kolme laajan palvelun sote-keskusta Kokkolassa, Tunkkarilla ja Kannuksessa; C. sote-asemat sekä; D. Sote-pisteet, jotka tukeutuvat etä- ja liikkuviin palveluihin, sekä monitoimijatiloihin ja yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa."

Aluehallitus päätti muutoin esityksen mukaisesti.

Merk. vt talousjohtaja Tiina Högnabba esitteli asiaa kokouksessa.

Merk. aluevaltuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja Mauri Lahti poistui (klo 10:56) kokouksesta tämän asian käsittelyn kohdalla.

Liite A § 82 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023 - 2025

Päätösesitys

Aluevaltuusto päättää aluehallituksen esityksen mukaisesti

1. Hyväksyä toiminta- ja taloussuunnitelman 2023–2025 sitovuustasoksi:

- strategiset tavoitteet ja niihin liittyvät suoritemäärätavoitteet hyvinvointialuetta koskevalla tasolla
- toiminnalliset painopistealueet 2023 toimialuetasolla
- tuloslaskelma (tilikauden tulos, yleiskatteisen valtionrahoituksen määrä)
- investoinnit (kokonaismäärä, netto)
- rahoituslaskelma (talousarviolainan määrä)

2. Hyväksyä talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2023–2025 liitteen mukaisena

- Strategiset tavoitteet ja niihin liittyvät suoritemäärätavoitteet hyvinvointialuetta koskevalla tasolla
- Toiminnalliset painopistealueet 2023 toimialuetasolla
- Tuloslaskelma
 - Yleiskatteinen valtionrahoitus 291.253.430 €
 - Tilikauden tulos -8.341.901 €
- Investoinnit netto 16.131.047 €
- Rahoituslaskelma
 - Pitkäaikaisten lainojen lisäys 16.131.047 €

Päätös

Aluevaltuusto hyväksyi yksimielisesti varajäsen Laura Sahlgrenin esityksen. Jäsen Sahlgren esitti seuraavaa Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023 – 2025 -asiakirjan sivulle 28:

“Oppilas- ja opiskelijahuollon integroiminen osaksi

Perhekeskuspalvelujen palvelualueella ja toimialueen toimintaa sekä tiivis yhteistoiminta KOULUTUKSENJÄRJESTÄJIEN (kuntien sivistystoimien) kanssa, vastualueen toimintamahdollisuuksien turvaaminen ja toiminnan tunnetuksi tekeminen organisaatiossa. Kustannusvaikutus 2 M€.”

1. Jäsen Timo Pärkkä esitti seuraavaa:

“Keskustan valtuustoryhmä esittää, että talousarviossa varataan esitetyn lisäksi 170 000€ varallaolon toteuttamista varten. Tätä varten talousarviossa varmistetaan varat pelastustoimen sisältä.” Jäsenet Pekka Kauppi ja Kristiina Teerikangas kannattivat esitystä.

2. Varajäsen Manolis Huuki esitti seuraavaa:

“ Esitämme talousarvioon ryhmäavustuksiin varatun 200.500 euron määrärahan siirtämistä pelastustoimen varallaolon määrärahaksi vuodelle 2023.” Jäsenet Pia Sillanpää, Linda Hagström, Tomi Kivelä, Matti Kalliokoski, Ville Leppälä ja Tiina Haukilahti kannattivat esitystä.

3. Jäsen Hanna-Lea Ahlskog esitti seuraavaa:

“Nostetaan omaishoidontuen tasoa siirtämällä määrärahat, jotka on varattu valtuuston ryhmäavustuksiin kohdassa avustukset - valtuuston ryhmäavustukset.” Jäsenet Hannu Kippo ja Linda Hagström kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiassa on suoritettava äänestys, koska oli tehty pohjaesityksestä eroavia ja kannatettuja esityksiä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysjärjestys-ehdotuksen: jäsen Timo Pärkän esitys (1.) ja varajäsen Manolis Huukin esitys (2.) asetetaan vastakkain. Esitys hyväksyttiin. Äänestyksessä Pärkän esitys on JAA ja Manoliksena esitys EI. Äänestyksessä annettiin 59 ääntä, joista JAA äänesti 49 ja EI 10. Pärkän esitys sai enemmän kannatusta. Äänestystulos on liitteenä B.

Seuraavaksi asetettiin Pärkän esitys pohjaesitystä vastaan. Pohjaesityksen kannalla äänestävät JAA ja Pärkän esitystä EI. Asiassa annettiin 59 ääntä, joista JAA äänesti 11 ja Pärkän esitystä 48. Aluevaltuuston päätökseksi tuli siten Pärkän esitys (1.). Äänestystulos on liitteenä C.

Seuraavaksi äänestettiin jäsen Ahlskogin esityksestä (3.). Äänestyksessä pohjaesityksen kannalla äänestävät JAA ja Ahlskogin esitystä EI. Äänestyksessä annettiin 59 ääntä, joista JAA äänesti 45 ja EI 14. Aluevaltuuston päätökseksi tuli siten pohjaesitys. Äänestystulos on liitteenä D.

Äänestykset suoritettiin nimenhuutoäänestyksenä.

Aluevaltuusto hyväksyi aluehallituksen tekemän esityksen kohdat 1. ja 2. edellä mainituin muutoksin.

Merk. jäsenet Manolis Huuki, Pia Sillanpää, Ville Leppälä, Tomi Kivelä, Matti Kalliokoski ja Ilpo Äivo esittivät asiassa eriävän mielipiteen, liitteenä E.